RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Asiantuntijalausunto
U91/2023 vp
MmV 16.2.2024

Erityisasiantuntija Mari-Erika Leinonen
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date: 15.2.2024
Dnro/Dnr/DNo: 860/00.00.01.00.02/2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

U91/2023 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta kuljetuksen aikana

Eläinkuljetusasetuksen tavoitteena on vähentää pitkiin kuljetuksiin liittyviä eläinten hyvinvointiongelmia, parantaa erityisesti heikossa asemassa olevien eläinten kuljetusolosuhteita, estää eläinten altistuminen äärilämpötiloille, suojella eläimiä paremmin vietäessä niitä kolmansiin maihin sekä suojella koiria ja kissoja kaupallisissa kuljetuksissa. Ruokavirasto katsoo, että asetusuudistus on tarpeen eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi, ja tukee asetuksen keskeisiä ehdotuksia. Toteutuessaan asetus parantaisi eläinten hyvinvointia kuljetusten aikana ja tehostaisi eläinten kuljetuslainsäädännön valvontaa. Ruokavirasto kannattaa kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa komission asetusehdotukseen eläinten suojelusta kuljetuksen aikana. Tämän lisäksi virasto haluaa saattaa valiokunnan tietoon seuraavaa:

Kuljetuslämpötilat ja eläinten suojaaminen sääolosuhteita vastaan

Ruokavirasto pitää hyvänä, että sääolosuhteiden huomioon ottamisesta ja äärilämpötiloista eläinkuljetuksissa säädetään. On myös kannatettavaa, että toimijoita velvoitettaisiin ottamaan ennustetut sääolosuhteet huomioon jo kuljetusten suunnitteluvaiheessa.

Ruokavirasto katsoo, että asetuksessa olevia ulkoilman lämpötilarajoja kuljetusten järjestämisessä tulisi vielä tarkastella. Ehdotuksen mukaan kuljetusaika ei saisi ylittää yhdeksää tuntia, mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan alle – 5 astetta tai yli 25–30 astetta. Suomessa on eläinryhmiä, joita kasvatetaan ympäri vuoden ns. kylmäkasvatuksessa, jolloin eläimen elinympäristön lämpötila vastaa ulkolämpötilaa. Nämä eläimet ovat tottuneet kylmään. Näin ollen Ruokavirasto katsoo, että eläinten kuljettaminen asetusehdotusta kylmemmässä tulisi sallia, kun kuljetusvälineet on varusteltu riittävän suojaaviksi. Erityisesti kylmälle alttiita eläinlajeja ja -ryhmiä kuljetettaessa on kuljetusvälineiden soveltuvuus tärkeää eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Eri eläinlajien ja -ryhmien erityistarpeet tulisi huomioida säädösten vaatimuksissa.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Asiantuntijalausunto
U91/2023 vp
MmV 16.2.2024

Erityisasiantuntija Mari-Erika Leinonen
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date 15.2.2024

Dnro/Dnr/DNo 860/00.00.01.00.02/2024

Ruokaviraston näkemyksen mukaan olisi myös syytä harkita, voidaanko eläinten kuljetuslämpötilojen rajoituksia laajentaa koskemaan myös alle 9 tunnin kuljetuksia.

Vasikoiden kuljetus

Asetusehdotuksessa säädettäisiin nykyistä tiukemmin vasikoiden vähimmäiskuljetusiästä ja -painosta. Ruokavirasto pitää tätä uudistusta tervetulleena, sillä kyseessä on kuljetusten kannalta yksi heikoimmassa asemassa olevista eläinryhmistä. Tarkastuseläinlääkärit teurastamoilla tekevät suuren osan tuotantoeläinten kuljetusten valvonnasta. Vasikoiden kuljetus taas tapahtuu usein tilalta toiselle tilalle eikä teurastamoon ja näiden kuljetusten valvonta on käytännössä vaikea toteuttaa. Mikäli vasikoiden kuljettamiselle asetetaan asetuksella selkeä vähimmäisikäraja, mahdollistaa se vaatimuksen noudattamisen valvonnan mm. eläinrekistereiden avulla jälkikäteen. Vasikoiden kuljetuksen vähimmäisiäksi on asetusehdotuksessa määritelty viisi viikkoa. Ruokavirasto katsoo, että tätä ikärajaa voidaan vielä tarkastella lähemmin.

Kuljetusten matka-aika

Asetusehdotuksessa säädettäisiin kuljetuksen enimmäiskestosta nykyistä tiukemmin siten, että teuraskuljetukset eivät voisi kestää yli 9 tuntia. Tästä kuljetusmatka-ajan vaatimuksesta voitaisiin poiketa niissä tilanteissa, kun matka-aika lähimpään kyseiselle eläinlajille hyväksyttyyn teurastamoon on yli 9 tuntia. Kuljetusmatka-aikojen tiukempi sääntely Euroopan tasolla on erittäin kannatettavaa. Valtioneuvosto pitää kirjelmässään tärkeänä, että yhdeksän tunnin matka-ajasta poikkeaminen mahdollistaisi teuraseläinten noudon useammalta maatilalta. Ruokaviraston näkemyksen mukaan matka-ajan pidennykselle olisi tällöin kuitenkin asetettava enimmäisaika. Matka-ajan pidennyksessä olisi myös tarpeen huomioida erityisesti lypsylehmät, jotta se aika, jonka eläimet ovat lypsämättä ennen teurastusta kuljetuksessa ja teurastamossa, ei kasvaisi kohtuuttoman pitkäksi.

Eläimiä kuljetetaan myös meriteitse. Asetusehdotuksen mukaan merikuljetuksessa kuluvaa aikaa ei laskettaisi mukaan kuljetuksen kokonaismatka-aikaan. Merikuljetuksissa eläimet tyypillisesti pysyvät sisällä samassa kuljetusvälineessä, kuin maantielläkin. Ruokavirasto katsoo, että myös merellä vietetty aika tulisi laskea mukaan kuljetusmatka-aikaan. Muutoin on riski siitä, että kansainvälisistä maantiekuljetuksista siirrytään käyttämään enemmän pitkäkestoisia merikuljetuksia, joiden sääntely tässä asiassa olisi heikompaa.